

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul :

Un an 500 Lei. — Șase luni 250 Lei. — Trei luni 120 Lei. — Pentru străinătate un an 900 Lei. — Pentru America 4 Dolari. Ziarul apare Marțea și Vineria.

Correspondențele

să se adreseze Redacției Telegraful Român Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză.

Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor :

un șir petit 6 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și Inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului Telegraful Român, Sibiu, Str. Mitropoliei Nr. 45

Etatizarea fondului religios?

Pentru amatorii de codri

Guvernul a pregătit un proiect de lege pentru etatizarea Fondului bisericesc al Mitropoliei ortodoxe române din Bucovina. E cea mai nouă bombă pusă la temelia sacralui așezământ al neamului, cel mai recent gest din seria care încadrează atitudinea dușmănoasă a cârmuitorilor noștri față de Biserica ortodoxă română.

Este prea cunoscut rolul unic pe care l-a avut această instituție în cârmuirea neamului și în închegarea și întregirea statului românesc de astăzi. Arătându-l aici, ar însemna să recitim adevăruri înrate de mult în cea mai adâncă conștiință a oricărui român luminat.

Totuși — la ziua biruinței celei mari — Biserica nu i-a prezentat statului nici o poliță, n'a cerut nici o răsplată. Tot ce a cerut a fost: să fie lăsată să-și împlinească mai departe, nestîngherită, înalta sa misiune în mijlocul poporului și să i se creeze condiții mai puțin vitrege decât cele din trecut pentru mântuirea ei lucrare.

Ce credeți că au făcut conducătorii statului în gălăgioasa lor inconștiență? Mai întâi i-au luat Bisericii școalele. Școalele pe care ea le-a creat, din munceniceasca ei sărăcie. Temutu-s'a statul, că școalele Bisericii nu vor fi destul de patriotice? E greu de crezut. Pentru că o asemenea bănuială era lipsită de orice temei. Ea ar fi fost palmuită de un întreg trecut, pe cât de îndelungat pe-atât de elocvent. Explicația raptului etatist este alta: Iluștrii noștri demagogi voiau să se împoționeze cu pene străine.

Biserica a protestat. Dar surzii nu aud.

A urmat legea de organizare a Bisericii ortodoxe române, în care s'au introdus dispoziții în flagrantă contradicție cu principiul autonomiei bisericești înscris în constituția țării.

Legea Cultelor și Concordatul au fost, la fel, lovituri date pieziș Bisericii ortodoxe, care n'a ajuns încă, nici în România nouă, să fie tratată măcar pe picior de egalitate cu confesiunile minoritare ale țării. E inutil să mai spunem, că autoritățile noastre bisericești au protestat de nenumărateori împotriva acestei paradoxale situații, cerând organelor de stat remedierea ei. Zadarnic: surzii nu aud.

Dar de sigur cea mai cumplită și cea mai făturătoare serie de lovituri s'a dat Bisericii ortodoxe în anii din urmă, prin măcelărirea criminală a bugetului ei și prin ofensa ce i-a adus-o un om politic, care a declarat de pe banca ministerială că Biserica nu este o funcțiune esențială în stat. Această măcelărire bugetară garnisită cu incalificabila declarație ministerială sunt echivalente cu urgia roșie deslănțuită împotriva Bisericii de către bolșevicii de dincolo de Nistru și arată cu o tragică elocvență limita degradării morale la care au ajuns unii dintre cei mai proaspeți cârmuitori ai neamului nostru.

Și totuși cupa amarăciunilor Bisericii nu pare a se fi umplut încă. Loviturile statului împotriva instituției sacre nu conținesc. Dimpotrivă, ele par a intra într'un ritm mai accelerat și a lua proporții mai impresionante. Dovadă, recentul amestec al statului în chestiunea alegerilor eparhiale, chestiune cu care parlamentul nu are nici o treabă; dovadă intenția de a desființa eparhiile istorice a Hușilor și a Cetății Albe prin amânarea ilegală a alegerilor de episcopi pe seama acestor eparhii, alegeri pe cari guvernul le pune în funcție de „parcimonie” sau dubioasă și de meschine calcule politicianiste; dovadă ideea înființării unei episcopii minoritare, pe care a lansat-o deja un ziar apropiat de actualul guvern; și dovadă monstruosul plan pe care-l clocesc cârmuitorii de astăzi

ai țării prin proiectul de lege al etatizării Fondului religios din Bucovina.

Cine știe ce valori reprezintă bunurile fondului religios bucovinean și cine cunoaște în același timp rapacitatea politicianilor noștri, acela-și va putea da seama ușor, că încercarea de a scoate acest Fond de sub administrația Bisericii echivalează cu o nouă secularizare, cu un nou și formidabil atac la temelia organizației noastre bisericești prin nesocotirea autonomiei acesteia asigurate prin lege și cu un atentat la mijloacele de viață ale acestui așezământ.

Statul a fost larg până la inconștiență atunci când așezământul propriu și-a dat avânt pe calea de statusul catolic ardelen, precum și imensele întinderi de pământ, ale eparhiilor catolice, iar când e vorba de Biserica neamului, de Biserica celor cu jertfa vieții

lor au zidit România mare, nu se sfiește s'o bată și s'o jăfuiască până la sânge?

Să-și dea seama însă amatorii de codri și ahtiații după confortabila situație de membru în noul consiliu de administrație al vr'unei nouă «case autonome a jafului», că nu mai au de a face cu Biserica robită din timpul primei secularizări, ci cu Biserica trecută prin toate vijeliile și tocmai de aceea pe deplin conștientă de drepturile sale, pe care și le va apăra împotriva oricui.

Posedații nebuniei etatizante și ai lăcomiei fără frâu să se mulțumească — cu pădurile din munții Ciucului, cu afaceresca Germania și cu cea mai recentă «plească», a Skodei. Să nu intre prea adânc în întunecimea codrilor... fiindcă s'ar putea să fie gătuiți de stafii.

Prof. NICOLAE COLAN.

Proxima metodă de lucru

Acum după ce am văzut realizat cadrul în care va avea să se desfășoare acțiunea religioasă printre intelectuali, nu mai putem întârzia cu reflexiuni asupra însemnătății acestui cadru și a momentului în care s'a constituit, ci trebuie să purcedem de urgență la lucrul propriu zis: la umplerea acestui cadru cu viața pentru care a fost destinat. Căci înainte de-a fi împlinit acest mare, acest covârșitor desiderat, nu putem aștepta ca F. O. R. să aibă o prea mare influență în viața socială privată și publică.

Ceeace s'a făcut la Cluj, nu a fost decât chemarea la apostolat a intelectualilor noștri, cari au întâi lipsă de pregătire serioasă până a putea fi trimiși la propovăduire. Să-i faci să susțină în viața politică și socială anumite principii numai pentru că li s'ar comanda dintr'un centru de undeva, unde s'ar ști ce e creștinesc și ce

nu, să-i faci să se solidarizeze în atâtea cazuri în jurul vreunei chestiuni numai pentru că așa se cade unor membri dintr'o societate, ar însemna să riști a nu realiza nimic, pentru că omul nu poate fi mișcat ca un obiect din afară, ci se mișcă dinăuntru când găsește de bine s'o facă.

Ceeace se cere acum, este transformarea interioară a intelectualilor ortodocși, pregătirea unei conștiințe religioase și a unei mentalități creștine, sensibilizarea unor rezorturi sufletești cari de prea multă neîntrebuintare au intrat în ruină. În acțiunea ce ne stă înainte, metoda cea mai bună va fi deci aceea care poate străbate mai adânc în straturile sufletești, de e posibil chiar până la punctul de suport, nedeterminabil dar determinant al întregii gândiri, simțiri și voinți a omului.

N'ajunge, se înțelege, o

simplă acțiune de luminare teoretică asupra învățării creștine, fie ea făcută cât de savant și în formele cele mai pretențioase ale gândirii filosofice moderne. Precum n'ajunge nici o bălăcire sentimentală în clișee de fraze arhiuzate, în predici superficiale strigate cu mai mult sau mai puțin patos fals.

Ceeace se cere e o anumită luciditate, înfrigurată de convingere, lămurind credința creștină nu după tipare externe, ci din evidențele lăuntrice ale propriului suflet. Numai acest fel de lămurire vine din adânc și trece în adâncul auzitorilor ca un arc de flacări; numai acest fel de propovăduire nu e simplă instrucție ineficace, ci fluid duhovnicesc ce curge arzând și înfiorând în adâncurile sufletelor. Numai acest fel de comunicare dă auzitorului nu știu ce sentiment sigur că i se vorbește serios de lucruri grave de viață și de moarte și că în vorbitor își trăește procesul o încordată tenziune după cea mai completă armonie a vieții cu gândul și cu cuvântul.

Să vorbim serios: Nu cred că F. O. R. ar putea să se umple cu viață religioasă imbelșugată, dacă nu vom avea adevărați apostoli printre noi, în stare să trezească din somn fetele intelectualilor noștri; adevărați apostoli cari să se prezinte ca modele de consecvență dela ceeace spun la ceeace fac.

Astfel, vom fixa și prin F. O. R., pe ecranul curgător al timpului, o seamă de mici întâmplări birocratice, de festivaluri mai mult sau mai puțin străbătute de sinceritate, de nume de-ale membrilor din diverse comitete și comiții; o seamă de lucruri exterioare. Iar în suflete ni se va brăzda, adâncă, încă o dără de amărăciune și de dezolare.

La lucru serios și de lungă durată deci!

Dr. D. Stăniloae.

Fondul religios al Bucovinei în primejdie

Imensele averi, ale bisericii ortodoxe din Bucovina, sânt pentru a doua oară în primejdie. Nici n'a trecut cea dintâi din ele, — provocată de criza economică actuală, care a scăzut considerabil prețul lemnului (dela 500 lei metrul cub, la 70—100 lei), punând fondul în situația de a nu-și mai putea plăti preoșimea și funcționarii, — și s'a ivit o alta.

Ministerul Agriculturii și Domeniilor, căruia Mitropolia Bucovinei, în nădejdea îndreptării situației, i-a solicitat în repetate rânduri un împrumut din care să poată face față cheltuelilor curente, a găsit cu cale să răspundă printr'un proiect de lege care urmărește statificarea fondului. Motivul acestei atitudini ar fi pretinsa rea administrație a fondului în anii de după război. De fapt el este altul, și-l vom vedea îndată.

În fața acestei primejdii s'a ridicat Bucovina întreagă, cu excepția oamenilor partidului dela putere. Consiliul eparhial, convocat în ședință publică pe ziua de 24 Martie, a protestat cu hotărâre împotriva situației ce se pregătește Bisericii din Bucovina, care se află în greu impas. În vremea aceasta, I. P. S. Mitropolit Nectarie, ducea lupta cu cei dela centru.

În ziua Bunei Vestiri, s'au întrunit în sala sinodală a Resedinței Mitropolitane din Cernăuți, reprezentanții clerului, poporului și ai partidelor politice bucovinene. I. P. S. Nectarie, întors dela București în preseara zilei, a expus rezultatul demersurilor făcute la M. Sa Regele și oamenii politici. Chiar Sf. Sinod, sesizat la vreme, s'a declarat solidar cu I. P. S. Sa. Numele I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, care i-a stat într'ajutor tot timpul, I. P. S. Nectarie l-a pomenit cu recunoștință, iar oropsiți condamnați la o situație și mai grea decât cea de astăzi, care e de plâns, aplaudau furtunos pe Ierarhul care nu uită că aici și-a aprins candela, când se pregătea pentru marile chemări ale ostenelelor de astăzi.

Din toate cele discutate acolo, reese clar un lucru: Un partid politic vrea să dea o lovitură altui partid, căruia îi aruncă vina prăbușirii fondului. Aceasta însă interesează mai puțin decât situația ce se creiază fondului și instituțiilor create și alimentate de el, prin numitul proiect de lege. Administrația actuală, învinovătită de incorectitudini, a cerut forurilor în drept de repetate ori facerea unor anchete și pedepsirea vinovaților. Ministerul găsește că e potrivit pe deoparte să refuze împrumutul cerut, iar pe de altă parte să dea fondul pe mâna unui consiliu de administrație (cu 7 membri, retribuți lunar cu 8000 lei, plus blestematele jetoane de prezență), a unui comitet de direcție și mai cine știe câtoruri flămânde. E acelaș spectacol desguștător și aici ca pretutindeni unde se vâra politicianismul cu morala elastică a căpătuelilor și compromisurilor! Bucovina lovită și-a spus cuvântul. Rămâne să vedem de va fi ascultat acolo unde trebuie.

La mahnirea fraților noștri bucovineni, noi unim pe a noastră a celora cari ne-am bucurat de nenii dearândul de ocrotirea instituțiilor create din fondul amenințat astăzi cu înstrăinarea. Și, ceva mai mult:

Ne exprimăm îngrijorarea că aceeași oameni cari astăzi răpesc bisericii și puținul ce-l mai are — pe unde mai are — mâne vor isbi brutal cu piciorul în reazimul nostru de totdeauna, și atunci... e greu să ne inchipuim ce are să se întâmple. GRIGORIE T. MARCU

Cazul Skoda

Biserica noastră nu poate decât să privească îndurerată și mâhnită la discuțiile penibile, din parlament și din presă, în jurul cazului acestuia de corupție și spionaj.

Ce s'a petrecut?

Reprezentantul uzinelor de materiale de război „Skoda” din Cehoslovacia, un oarecare Seletzki, înșeală la impuneri statul român, după afirmațiile fiseului, cu multe milioane; acelaș reprezentant, rafinat și ambițios, care e și supas ambițios și invalid de război, face, cum spun documentele descoperite, și spionaj în favoarea dușmanilor noștri, — ceea ce interesează de-a dreptul chestiunile mari și grave ale securității și apărării naționale; în legătură, se aduc dovezi compromițătoare relativ la persoane cu mare trecere, dar venale, în viața noastră politică.

Toată această afacere, numită Skoda, sau mai exact Seletzki, ce agită opinia publică, trebuie să se clarifice deplin și neîntârziat. Stabilindu-se obiectiv și fără patimă răspunderile, să se aplice apoi sancțiuni severe celor implicați în spionaj și în comisioane, înlăturându-se elementele corupte ori care ar fie. Atâta însă nu va fi de ajuns. Mai trebuie alt ceva.

Valul de stricăciune morală și de vinovată neglijență, rezultat al culturii materialiste, ce a copleșit și o parte dintre cei cu răspundere în fața țării, se va stavili abia atunci, când tradiția noastră creștină va pătrunde mai adânc în conștiința tuturor. Numai în această tradiție vom găsi izvorul de patriotism desinteresat, de idealism și de înaltă morală în halul de destrămare ce ne amenință.

Omul înstrăinat de biserică nu va fi nici odată salvatorul țării românești, ci pregătitorul primejdiei de mâne. El

poate să grăiască azi frumos și seducător, dar de faptuit va fi de fapt ca un nevrednic. O cere dreptatea să-l punem, prin urmare, la locul lui înainte de-a fi prea târziu.

Culturalizare prin biserică

Numărul mare al analfabeților din țara noastră a scăzut simțitor, — dar nu într'atâta, ca să ne scutească de continuarea, cu răvnă tot mai mare, a muncii noastre întru înminarea minții celor mulți.

Între intelectualii, datori a se ocupa de culturalizarea maselor, loc de frunte are să ocupe preotul. Ca reprezentant al culturii, el este și trebuie să fie părintele tuturor, tatăl și sfătuitorul plugarilor, meseriașilor, muncitorilor, bătrâni, tineri, bărbați femei ori copii, împărțându-i din prisosul inimii și minții lui cu învățături, sfaturi, îndemnuri în toate împrejurările grele ale vieții lor.

Biserica ortodoxă română și slujitorii ei au stat totdeauna în slujba culturii.

În vechile și smeritele biserițe de lemn, «popa» românesc slovenă cu elevii, chemați de el, duhul scripturii.

Acești ucenici, atrași de iubirea părintelui lor sufletească, deveneau dieci, cantorii și dascălii neamului. Se închegea, între preot și învățător, legătură sfântă și nedespărțită în acelaș scop: luminarea minții și sufletului poporului și îmbunătățirea soartei lui.

S'au format astfel școalele confessionale, care în Ardeal au dat roade prețioase. În era școalelor confessionale învățătorii erau mâna dreaptă a preotului, ear instrucția din școală avea drept ideal: formarea de caracter creștin. Roadele s'au văzut: generațiile mai în vârstă de azi, ieșite din școalele bisericii difer, în favoarea lor, de noile generații. Înlăturarea religiei din unele școale, reducerea învățământului religios la 1/2 de oră în săptămână pe clasă, a dus la indiferențismul religios, — dar și la nemulțumirile tot mai înverdate ale zilelor noastre.

Acum lumea a început a se întoarce cu gândul spre Isus și spre morala creștină. Recunosc tot mai mulți, că numai prin biserică și prin legea Mântuitorului se poate face lecuirea societății.

Indiferențismul religios, comunismul, sectarismul și apendicile lor, se pot combate și înfrânge prin o luptă bine organizată, și deaceia culturalizarea după plan a maselor se impune fără întârziere. Încercările făcute, spre a se culturaliza poporul prin organizații străine de biserică, nu dau rezultate îndestulătoare. Direcția educației poporului b. o. are un rol mai mult statistic, fiind preotul înlăturat din lucrarea ei, deși ar fi negreșit cel mai indicat spre această lucrare. El este bunul cunoscător al sufletului poporului.

Neapărat în această luptă, învățătorul, medicul, notarul și alți intelectuali vor fi sfătuitorii și colaboratorii preotului, în mâna căruia se încredințează conducerea sufletelor.

În toate localitățile, unde casa culturală, cu preocupările ei nobile, e ținută și direcționată de mâna preotului, ea a devenit motorul acțiunilor bune și generoase.

Îndemnul dat de I. P. Sf. Mitropolit Nicolae pentru înviorarea caselor culturale existente și întemeierea în fiecare parohie a casei culturale, care să fie farul ce împrășteie morală creștină și lumină în popor, a fost primit cu nespusă bucurie de toți bunii creștini și români.

P. C. Sa Arhimandritul Scriban, a ținut în 28 Februarie 1933 la fundatia Dalles în București o conferință despre *Biserica și cultura multimit*, dovedind asistenței că singură *biserica* poate face cu succes culturalizarea poporului.

Noi, în Ardeal, avem un lung trecut de lupte culturale prin biserică. Știm, că biserica este chemată și capabilă să îndrume culturalizarea poporului. Casele culturale, ce le întemeiază, înseamnă, al doilea amvon: urmărirea sa și cel din biserică: nobilitarea sufletului poporului.

Și noi, preoții, nu sântem dintre cei ce deseperează. Am crescut în lupte, în lipsuri și sărăcie, și nu ne descurajăm. Sufletul poporului îl știm, și-l păstrăm curat și bun.

Cu o muncă ordonată și organizată, și cu mijloace pe care ți le îmbie știința de azi, casele noastre culturale sânt o bună armă a bisericii de a răspândi lumina lui Hristos, asigurând viitorul neamului într-g.

Pr. Dlonisie Bucur.

„F. O. R.”

Apreciată de presă

Dna Alexandrina Gr. Cantacuzino scrie în ziarul *Calendarul*:

Iniințarea Frăției dela Cluj are un înalt rost ce nădăjduim că va fi înțeles de toți cei ce trăesc la vatra noastră și de toți acei ce nu au acelaș crez ca noi. Este afirmarea hotărâtă a creștinismului ortodox de a se organiza în Oastea Domnului, străjer neclintit al patrimoniului sacru, odor prețuit de neamul întreg.

Această Frăție determină o solidaritate deplină între laici și mireni, strângându-i pe toți în jurul Episcopatului nostru. Este goarna de redeșteptare a conștiințelor române ce înțeleg a pune, pe primul plan al preocupărilor lor, organizarea sufletelor și activitatea lor în mijlocul societății românești.

*

Libertatea, foaia dela Orăștie, în Nr. 10 și 11:

Se pune piatra de temelie a unei societăți de buni și dreptcredincioși mireni, dintre cei cu carte, cu mai multă și bună carte, cari vor să fie de azi încolo luptători nu numai pentru știința și meseria ce și-au ales în viață, ci și stâlpi de razim sfintei biserici din care fac parte, și care azi, mai mult ca oricând, are trebuință de a fi susținută, sprijinită, — că multe mâni păcătoase se întind spre ea și sapă pe sub ea!

A lucra pentru o astfel de Insoțire-Frăție, e lucru plăcut și oamenilor, și lui Dumnezeu, — și care cunună de aur pune pe frunțile celor ce vor trăi pentru ea și vor munci și propovedui!

Indeosebi de Dumnezeu insuflat a fost Cuvântul înalt Preasfințitului Mitropolit Nicolae dela Sibiu, care a mișcat toate inimile și le-a plecat spre Domnul.

Strălucitul susținător al bisericii la Senat, unde a rostit discursuri ce întrec pe ale celor mai mari vorbitori în sfatul bătrânilor țării, — a ținut și la Cluj o vorbire, care s'a ridicat peste toate și a înălțat sufletele tuturor peste toate micile patimi și peste grijile de

toate zilele... Vorbirea înalt Prea Sfinției Sale se va tipări întreagă și se va împărți în mii de exemplare. Să și o câștige fiecare bun român ortodox și s'o cetească ca pe o carte insuflată de duhul sfânt.

† Pr. Ioan A. Bena

Venerabilul preot Ioan A. Bena din Pianul de Jos, vârstnic propoveditor în via Domnului, a trecut la cele veșnice în 14 l. c.

Acest veteran duce cu sine un bogat mănunchi de amintiri, cules de pe răzorul anilor 1846—1933. Preotul Ioan A. Bena își închiagă existența și rodnică activitate în șirul generației sub genele căreia au zvâcnit durerile clăcășilor, au murmurat nemulțumirile unui neam nedreptățit de vitregia vremilor, a generației prin pilda căreia s'a plămădit un ideal ce îl trăim aveau. El a văzut, cu ochii săi, lacrimile înjugaților la carul stăpânirilor străine și ranele mereu însângerate ale luptătorilor pentru dreptate, și a alinat, cu graiul Evangheliei mântuitoare, pe văduviții măcelului abia trecut.

Dar provedința i-a rezervat și bucuria dreptului Simeon, căci a trăit și'n epoca de libertate și lumină, mângându-se cu deșteptarea spre credință, pe care i-a crescut și îndrămat într-o activitate de *clintzeștiștinci de ant*.

Viața lui poate fi rezumată în muncă hotărâtă, credință fermă, păstorie dreaptă, moralitate integrală și sobrietate în toate, calitate închinată binelui poporului din parohia sa.

Vestea morții lui a adunat, lângă sicriu, pe preoți, cărturari, țărani, prieteni și cunoscuți, în număr mare.

La despărțire au rostit cuvânt de prețuire dreaptă: protopopul Dr. V. Oană și doi reprezentanți ai păstorilor, dl D. Ordean, dir. școlar, și noul preot P. Radu.

Pentru meritele sale, preotul I. A. Bena a fost distins cu brâu roșu. Adormitul în Domnul a publicat, *„Monografia comunei sale și a colaborat la «Telegraful Român» încă în anii 1873—1874.* (Din articolele publicate remarcăm: *„Desvoltarea simțului religios la copii», în Nri 72, 73 și 74 din 1874.* Pilda vieții lui este îndemn spre muncă. *D. Călugăr.*

Pentru școală și biserică.

Partidul național-liberal, sub șefia dlui I. G. Duca, a organizat o serie de adunări profesionale în care s'au prezentat rapoarte, studiate de persoane chemate, ssupra diferitelor probleme dela ordinea zilei.

A patra adunare profesională, ținută în capitală, Duminecă în 26 Martie, a avut drept obiect: *școala și biserica.* În cuvântul său introductiv, dl Duca a declarat, privitor la biserica noastră ortodoxă, următoarele:

„Biserica dominantă să fie încredințată, că nedreptățile ce i s'au făcut în ultima vreme, vor fi reparate și că se vor lua toate măsurile pentru ca în viitor asemenea nedreptate să nu se mai poată repeta».

Problemele privitoare la învățământ au fost expuse în adunare din partea dlui Dr. C. Angelescu; ear dl Alexandru Lapedatu a vorbit despre politica partidului în ceea ce privește diferitele culte din țară.

Pe temeiul expunerilor și rapoartelor făcute de mai mulți membri, adunarea a votat *moțiunile*, una cu privire la învățământ, alta cu privire la culte. O telegramă, trimisă din adunare M. Sale Regelui, roagă înaltul și prețiosul sprijin pentru întărirea și înălțarea bisericii și a școalei române de care Suveranul nostru este atât de strâns legat.

Probleme, fapte, comentarii

Tineretul și creștinismul, — este titlul unui remarcabil prim articol al revistei *Gândirea* din Martie a. c., semnat de dl Nichifor Crainic, care descrie aici „evoluția progresivă a tineretului de azi, rupt din indiferența ucigătoare pentru a se salva în puterea spirituală a credinței”. Rămâne bisericii sarcina să îmbrățișeze și să cultive această mișcare de renaștere a tineretului.

Redactorul *Gândirii* scoate la iveală în linii luminoase raportul dintre tineret și creștinism ca o problemă de atitudine impusă tineretului de spiritul extremist al vremii.

Problema este considerată sub unghiul inițiativei tineretului universitar de a se apropia de Isus Hristos. Studențimea noastră își dă, întâiaioară acum după război, titlul de *„studențimea română creștină”*, titlu necunoscut în România veche.

Autorul explică documentat: ce este, de unde provine și cum evoluează acest creștinism al tineretului de azi. Părțile acestea sânt cu mult prea interesante, ca să le putem da într'un scurt rezumat. Ele trebuie citite în întregime, nu atât de oamenii ziși „oficiali” și rău înțelegători ai problemei, cât mai ales de cei doritori de-a se informa cevaș mai adânc despre starea de spirit actuală a tinerimii noastre hotărâte să meargă înainte sub semnul crucii.

*

Un episcop din România glăsuște în străinătate. — Cu prilejul alegerii sale de episcop săsesc, în Noemvrie anul trecut, noul ales, Dr. Victor Glondys, în cuvântările sale spuse la acest act, se arătase preocupat de „nedreptățile” statului român, „prigonitor” al instituțiilor culturale și bisericesti, aparținătoare poporului săsesc din țara noastră; — în acelaș timp șeful bisericii săsești mai făcea atunci în enunțările sale și politica revizuirii tratatelor de pace în favoarea patriei vechi de care s'au desprins fără s'o uite. Toate aceste enunțări și preocupări au fost considerate, în cercurile românești, ca simple scăpări din vedere.

Eată însă că episcopul Glondys rămâne, întru toate, consecvent atitudinii primelor sale manifestări ca episcop:

Din Brașov se anunță ziarului *Universul*: **Conferința episcopului Glondys la postul de radio din Berlin:** Sâmbătă seara, ora 11.30, (în 25 Martie) lumea din Ardeal putea asculta la radio, transmisă din postul din Berlin, o cuvântare a episcopului sas Glondys, care vorbea de suferințele îndurate, în ultimii 14 ani, de minoritarii germani și sași: copiii lor, în școale, sânt siliți să învețe și *românește*; bisericele și școalele săsești nu primesc întrețineri dela stat, (de fapt primesc, mai mult decât ale majoritarilor!); negustorii sași dau faliment, (și cei de altă nație?); băncei săsești se încheie, (cele românești înfloresc?). Guvernul român, urmează a declara episcopul, au făcut diverse promisiuni care n'au fost îndeplinite, cu toate că s'au făcut stăruințe direct pe lângă Rege.

Pe lângă toate aceste ieșiri repetate dar nepotrivite unei fețe

bisericesti, care grăește în loc străin, noi nu putem admite — cum spuneam și la întâiul treaz, — că masa poporului săseșc, treaz și lucrător, vrea să trăească în țara noastră numai *trupește*, în vreme ce sufletește s'ar găsi departe, pe meleagurile unde se abate astăzi episcopul său nemulțumit.

Dar cărmuitorii statului nostru cari pun în „robie” pe minoritari, n'au oare nimic de răspuns avântatului conferențiar din străinătate?

*

Amvonul făcut să răsune în sfântul post, în bisericile din Orăștie. — Biserica noastră ortodoxă din Orăștie, a avut în anul de față, în preajma și în decursul sfântului post, amvon bine răsunător: În Dumineca lăsatului de carne acest amvon a răsunit de o predică plină de farmec și cu adevărat mișcătoare de inimi, rostită de luminatul cuvântător, dl rector al Academiei teologice din Sibiu, N. Colan, care în preșeară ținuse în sala liceului „Vlaicu” o strălucită conferință, iar Dumineca a predicat în biserică.

În următoarea Duminecă, a lăsatului de brânză (prinderea postului) a rostit predică despre roștul și însemnătatea postului păr. Ioan Moța; — în Dumineca I-a din post părintele profesor Zah. Stanciu despre rugăciune; — în Dumineca a 2-a dl Dr. Eugen Muntean, secretarul primăriei, fost preot; — în Dumineca a 3-a a predicat dl profesor-teolog Victor Iacob; — în Dumineca a 4-a părintele I. Moța despre jertfă; — în Dumineca a 5-a va predica dl profesor-teolog N. Tămaș, despre credință; — în Dumineca Floriilor va predica dl profesor Ioan Romoșan.

Înainte de post predicase dl profesor-catehet Vasile Necșa. — Așa amvonul, sfintei biserici din Orăștie a fost făcut să răsune mângăetor și în credință întăritor, în tot mare e și luminatul post, de predici alese care toate sânt depuse în „Biblioteca tractuală de predici” înființată, spre a putea fi cercetate și întrebuințate apoi de cucernicii preoți, fie penru a fi cetite sau rostite și în bisericile lor, fie ca materialul de studiu, ca izvor de idei pentru a-și întocmi ei predici după darul lor.

*

„Inovatorii cu toptanul.”

În sânul bisericii unite au fost semnalate, în timpul din urmă, porniri și tendințe de-a rupe cu puritatea tradiției liturgice răsăritene și de-a introduce în cult o serie de practici și inovații împrumutate fără nici o schimbare dela biserica romano-catolică. Printre aceste practici și inovații amintim desconsiderarea din ce în ce mai mare a utreniei, dar mai ales a vecerniei dimpreună cu a tuturor rânduelilor din euhologiu; ciuntirea liturgiei în unele părți, îngenuncherea după rostirea cuvintelor „Luați măncași, acesta este trupul meu” etc.; adorarea euharistică; binecuvântarea euharistică cu căderea în genunchi; strecurarea printre ectenii a cuvintelor Ave, Ave, Ave Maria! (sau cum le mai zice

câte-o femeie bătrână în limba ei: Ai vai Mărie); rosariul și cultul sfintei Inimi a lui Isus.

Respectabil catalog! Inoirile acestea au tendința de-a pregăti pe neobservate calea pentru cultul catolic în general și pentru missa romană în special. Ce altceva înseamnă desconsiderarea și înlăturarea a tot ceea ce-i mai caracteristic cultului ortodox? Ce altceva ne arată umplerea liturghiei cu elemente absolut străine de ea — elemente ce nu sânt decât tot atâtea întrușipări în forme văzute a unor învățături dogmatice rătăcite? Impotriva acestor inoiri cu toptanul s'au ridicat glasuri energice în sânul bisericii unite, glasuri venite dela oameni cari — fără să mărturisească lucrul pe față — se tem de consecințele lor rele.

Dacă glasul lor nu va fi ascultat la bună vreme, foarte probabil că zeloșii promotori ai catolicizării cultului răsăritean vor fi treziți de mișcarea în masă a credincioșilor, cari — văzând drumul cel nou pe care li se spune să meargă — se vor întoarce la sânul bisericii mame într'ale cărei tradiții nestirbite ei trăesc de fapt și astăzi, cu toată unirea oficială de pe hârtie.

Societatea „Sf. Gheorghe“ a elevilor dela liceul „A. Șaguna“ din Brașov, — condusă cu multă râvnă de dl Ioan Brânzea, profesor de religie, organizează și în acest an școlar o serie de conferințe religioase publice, care sânt cercetate cu mult interes de publicul din oraș.

În seara zilei de 4 Martie c. în sala festivă a liceului s'a ținut în cadrul societății „Sf. Gheorghe“ conferința dlui profesor Ioan Brânzea, despre: „Educația și criza religioasă-morală a elevului“. Conferința care a fost ascultată de elevii liceului superior și de numeros public, fiind de față și părinții elevilor din oraș, a avut darul să clarifice pe deplin auditorul cu tot ceea ce s'ar putea spune despre problema educativă a școlii în criza morală prin care trece lumea. Concluzia: Este timpul ca tineretul școlar să se reculeagă și să se avânte eroic spre Dumnezeu. Eată unde stă rezolvarea care întârzie educației prin școală.

Duminecă, în 19 Martie, tot în cadrul societății „Sf. Gheorghe“ a fost invitat de profesorul Brânzea să conferențeze dl I. Gr. Oprișan, scriitor dela București.

Conferința a avut ca subiect: „Ce lipsește culturii noastre contemporane“. Dl Oprișan arată, că lipsa elementului religios și îndepărtarea de Hristos sânt cauzele principale ce duc la drama de azi a sufletelor noastre. Totuși avem nădejdi de îndreptare în opera misionarismului creștin a cărui lucrare de purificare tinde să dea lui Isus locul ce I se cuvine.

La 2 April va urma conferința dlui Al. Lascarov-Moldovanu, scriitor dela București, dsa va vorbi

despre: „Întoarcerea la credință“. Toate aceste conferințe sânt încădrate de un program artistic executat de elevii liceului. Cor.

Preot — factor cultural.

Inspectorul general școlar din Sibiu, dl I. Petrescu, vizitând de curând școalele din părțile Sebeșului, s'a oprit și în satul Cioara, unde păstorește de 30 de ani preotul nostru Constantin Oancea. Dl inspector școlar Petrescu arată, într-o corespondență publicată în Calendarul din București, vrednicia păstoriei acestui vechi paroh, plin de râvnă, care a știut să împodobească satul său cu lucrări de seamă ce rămân, — lucrări despre care se va mai vorbi. Inspectând școala, spune autorul corespondenței, am găsit pe păr. Oancea în clasă, între copii, la ora de religie: „mult m'a atras felul său de a vorbi copiilor, cât și respectul pe care i-l arătau aceștia, știind toți că Sf. Sa e creatorul atâtor lucruri frumoase în comuna lor: „am văzut un sat, și un adevărat preot, un real factor cultural“. Cel ce se va abate să vadă satul călugărului martir ar ortodoxiei, Sofronie, nu va regreta drumul și osteneala făcută.

Servicii divine în sobor în tractul Orăștiei. — La invitarea părintelui paroh Iosif Dumitru, în ziua de 40 de Sfinți Mucenici (9 Martie) s'a ținut în parohia Beriu, slujbă divină în sobor de preoți; slujba a plăcut foarte mult poporului din frunțașă parohie, dovadă faptul că toți credincioșii au luat parte, cu femei și copii, atât la Sf. Liturgie de nainte de amiază, cât și la serviciul de după masă.

Înainte de masă s'a slujit sf. Liturgie înainte sfîșită, în firul căreia părintele Ioan Moța, administratorul tractului, a ținut o predică foarte potrivită despre dragostea pentru jertfă, la care ne cheamă Mântuitorul prin repeșite dumnezeiești pilduri din evanghelii. A urmat sfîșirea apei și stropirea poporului.

După masă: Pavcernița mare, la încheierea căreia a predicat păr. Dr. A. Baci, din Orăștie de jos, despre marea și de suflute și de trupuri vindecătoare a taină a sfântului Maslu, adâncind frumos tâlcuirea acestei taine și ilustrând-o cu citate și pilde bogate.

A urmat îndată slujirea sfântului Maslu și ungerea poporului, — care era de față în număr tot așa de complet ca înainte de masă. Poporul și-a arătat mulțumirea pentru luminatele slujbe dumnezeiești în sobor, îmbogățite cu două predici alese.

Au ostenit, venind și luând parte la acest serviciu în sobor, preoții: Ioan Moța admin. protopopesc, Dr. Aurel Baci, Iosif Dumitru, Octavian Andrei, Vasile Jura, Traian Mihailă, Ifrapt Bodea, Vasile Simtion, Ioan Olariu, Simion Vințan, de toți 10. — cari, după servicii, au discutat între ei despre folosul în-

grijirii tot mai conștiențioase a serviciilor divine, pentru a ținea poporul strâns lângă sfânta noastră biserică, — și alte probleme pastorale.

— Duminecă în 2 April se ține al doilea serviciu în sobor, în parohia Bobâlnii de Câmp, la invitarea parohului Petru Indrei și a conducătorului cercului preoțesc din acea parte a tractului, Pr. N. Cerbiceanu din Vinerea.

Un protopop și presa minoritară. — Senatorul dela Turda, protopopul greco-catolic, Căpâleanu, într-una din ședințele mai noi ale senatului s'a ocupat de chestia funcționarilor minoritari aplicați, în mod neexplicabil și în număr disproportionat, la căile ferate române. Vorbitorul a arătat ce fel de atitudine dușmănoasă manifestează acești funcționari atât față de elementul românesc al căilor ferate, cât și față de statul care-i întreține.

O foaie maghiară dela Cluj atacă din acest motiv pe numitul senator și protopop, și-l învinuiește de „ură șovinistă“, zicând că prin vorbirea sa dela senat preotul s'a abătut dela principiile bisericii sale și că „nu se poate închipui ca autoritatea bisericească superioară a protopopului Căpâleanu să aprobe faptul săvârșit din partea unui preot ai său în calitate de senator“.

Blajul, la care țintește glasul unguresc dela Cluj, va avea ceva de spus întru lămurirea cazului?

Cum își informează cetitorii! — Pactul Micii Înțelegeri este încheiat cu singurul gând de: menținere și organizare a păcii, în dorința de-a asigura Europei un viitor mai bun. Acest act, politic și înțelept, este prezentat cititorilor de un ziar maghiar ardelean ca o provocare, îndreptată mai ales împotriva Ungariei de astăzi, și ca o pregătire de război a țărilor aliate. Celce scrie așa, se numește Erdélyi Lapok, care își mai zice și ziar creștin și are, în redacția sa, ca prim colaborator, pe senatorul român, d. Dr. Gyárfás Elemér.

Organul dlui Gyárfás cunoaște însă cu mult mai bine opinia publică a cetățenilor din ori care dintre statele Micii Înțelegeri și știe negreșit ce scop urmărește pactul încheiat, mai știe absolut sigur că nimeni nu se gândește, nici în cercurile de sus, nici în cele mijlocii sau de jos ale numitelor state, să atace cu armele Ungaria.

Ce țintă urmărește dar Erdélyi Lapok, creștinescul ziar dela Oradea, prin intervertirea adevărului? Nu cumva ceice vorbesc de morală și sinceritate, ar vrea să aducă un bun pretext Ungariei de-a continua politica înarmărilor sale împotriva acelor cari nici prin vis nu gândesc să atace cu război țările vecine?

De ce se sinucid școlarii? — Cazuri de sinucideri, în mijlocul celor de pe băncile școlii, se ivesc tot mai des și în străinătate, și la noi.

Între copiii, cari își pun capăt vieții, mai puțin de jumătate dintr'înșii — constată un statistician străin — s'au sinucis din motivul notelor rele obținute și de frica pedepsei de acasă; ceilalți au luat hotărârea funestă d'a se suprima din

motive cu totul neînsemnate, ca b. o. școlarul de 16 ani, care a deschis robinetul gazului, fiindcă părinții acestui școlar îl opriseră d'a merge la cinematograful. Este învederat, — continuă aceeași știre, — că oprirea a fost numai ultimul impuls în mintea tinărului, pentru care viața își pierduse valoarea, și că adevăratul motiv al fapturii era sentimentul, poate inconștient, al disperării. De unde provine această disperare? Ea e condiționată în deosebi de atmosfera ivită după război și de raporturile jalnice produse în economia popoarelor. Aceste împrejurări nu pot fi însă hotărâtoare, mai ales când e vorba de omul tânăr și sănătos. Se poate vorbi, prin urmare, de o profundă nevrosă generală.

Un conferențiar german a pus întrebarea: „Putem trăi fără credință în Dumnezeu?“ și a răspuns: Nu.

Profesorul de psihologie C. L. Iung arată, într-o scriere a sa, că lipsa de religiozitate a omului modern este cauza celor mai multe nevrose: „Omul suferind nu se poate ajuta niciodată prin ceea ce nascocesc el însuși, ci numai prin adevărul revelat mai pe sus de om“.

S'a pornit în Germania o mișcare mai mare în scop de-a veni în ajutorul șomerilor creștini.

Astfel, se vestește din Berlin, că s'au luat măsuri ca în diferitele posturi și ocupații, acordate până acum jidovilor de acolo, să ajungă șomeri creștini. În deosebi firmele, întreprinderile și alte instituții creștine caută în tot chipul să se desfacă de slujbașii lor jidovi. Câteva spitale au primit ordin să ceară demisiunile tuturor medicilor necreștini. Incidente, mai mici sau mai mari, se petrec acum aproape pretutindeni în Germania.

Starea sanitară a județului Sibiu în 1932

Medicul primar județean, dl Dr. I. Stoichița, a publicat raportul său, îngrijit și documentat, asupra stării sanitare a județului Sibiu în anul 1932.

Criza economică a înrăurit și starea aceasta, totuși serviciul sanitar a reușit să-și continue programul de activitate început înainte cu doi ani și să ducă mai departe opera de perfecționare a organizației sanitare din județ.

Din datele, cuprinse și comentate în raport, se constată:

densitatea populației în județul Sibiu este de 42 locuitori pe km², o densitate relativ mică;

numărul căsătoriilor a sporit, în schimb și numărul divorțurilor a crescut față de anul precedent;

a scăzut considerabil, față de trecut, numărul concubinajelor;

natalitatea sporește; eartalitatea, precum și mortalitatea, elementului românesc este mai mare decât a elementelor minoritare;

cazuri de boli medico-sociale sânt în scădere față de anii precedenți; se menține aproximativ proporția cazurilor de tuberculoză;

24 comune au apaducte și 24 comune lumină electrică;

s'a inaugurat și a început funcționarea *Casa de ocrotire «Regele Carol II»* în Săliște, ear în comunele Doștat și Jina două dispensarii-infirmerii (Case de ocrotire reduse);

În anchetele medico-sociale s'au examinat 9150 locuitori din opt comune rurale, ș. a.

Pe lângă toate greutățile, multe și mari, întâmpinate, serviciul sanitar a izbutit totuș să înființeze așezăminte nouă și să mențină pe cele existente de mai înainte.

Cu sprijinul binevoitor, moral și material, acordat de ministerul muncii și de prefectura județului Sibiu, organizarea sanitară a acestui județ va fi ridicată la nivelul organizării din țările apusului, — se cer însă jertfe, în proporție, și dela comune.

Meditații

La împărtășirea preoților

Rămâneți întru mine și eu întru voi (Ioan 15, 5). Precum mlădița nu poate aduce roadă, de nu va rămânea în viță, tot așa și voi de nu veți rămânea întru mine. Eu sunt viță, voi mlădițe.

Prea cucernici Părinți și frați, — Ne aflăm în fața altarului, înconjurăm masa de jertfă a Domnului. Câtă dragoste nu ne mărturiseste Dumnezeu! — Cu câtă bunătate nu se apropie de noi Hristos, care pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire s'a întrupat și s'a jertfit pe crucea Golgotei.

Înainte muntelui Golgota, cu taină închipuit, ne aflăm în acest moment, ca înaintea celei mai mari înălțimi în orânduie duhovnicească stăm și sântem martori ai pătimirii Fiului lui Dumnezeu, precum odinioară Maria, mama lui Isus, Maria Magdalena și Ioan ucenicul cel iubit au fost martori pe dealul căpăținei.

Jertfa e săvârșită, euharistia plinită, Hristos în trup și sânge prezent. În mod mistic ne'nțeles de mintea noastră, dar în realitate El este aici: Hristos în mijlocul nostru.

Și, de pe sfântul prestol, glasul său plin de iubire ni se adresează: Rămâneți întru mine și eu voi fi întru voi!

Ce chemare dulce! Ce apel minunat, pe care în acest moment Hristos ni-l face!

Prin sfânta Euharistie ni se îmbie, iar prin Sf. Scriptură ne cheamă la El. Iată aici două mijloace de-a sta în legătură cu Isus, două căi de-a merge la Hristos, două fluviu dumnezeiesc, care te fac să plutești și te duc în marea veșniciei.

Ca unii ce sântem învredniciți, prin pecetea preoției, pe care o purtăm în sufletele noastre, să fim slujitori ai acestei mari taine, a Euharistiei și a Evangheliei, să ne rugăm Duhului Sfânt, prin care ni s'a conferit această demnitate, să ne lumineze și să ne deschidă ochii cei sufletești și, cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să ne apropiem pururea de el.

Euharistia și Evanghelia sânt darurile de cel mai mare preț, de care ni s'a făcut parte, prin ele ne împreunăăm cu Hristos. În Evanghelie ne cheamă și ne caută cu dragoste, în Euharistie se jertfește pentru noi, ni se dăruiește.

O, drumuri preamărite care călăuziți la Hristos, o, haruri prin care rămânem în Isus, Glasul său tainic ne răsună din nou: Rămâneți întru mine...

Da, să rămânem în apropierea Mântuitorului, să petrecem în El, precum mlădițele în viță. Hristos singur e în stare să ne țină cu fruntea în sus, pe noi slujitorii altarului, cărora ne este dat să înfruntăm astăzi atâtea adversități. Cu Hristos toate le putem. Preotul nu poate întrerupe nici un moment legătura lui cu Isus, sufletului lui îi revine în această privință o prerogativă deosebită. Slujitorul altarului nu se poate mulțumi cu aceea de-a căuta din când în când la fața lui Dumnezeu, ci el va afla mângăiere, tărie și elan sfânt numai printr-o continuă petrecere duhovnicească cu Hristos. Pentru preot și înalta lui chemare nu este de-ajuns ca Isus să-i fie un prieten numai, care să-l cerceteze ici și colo, nu; preotul va trebui să petreacă mereu cu Dumnezeu, să umble în El, pe toate căile sale. «Eu sânt viță, voi mlădițele». Așa trebuie să rămânem în Hristos! Da, alții în Isus, crescuți în vița care este El, să ne hrănim pururea din seva cerească a dragostei Sale, să pulsăm în El, după cuvintele apostolului Pavel: «În Hristos stăm, viem și sântem».

Prea Cucernici părinți și frați. În acest moment, iată Hristos ne așteaptă, în mod tainic bate la ușa inimii noastre, cu grai lin și duios ne invită: Veniți la mine, veniți să petrecem împreună: Rămâneți întru ale mele.

Vom putea oare rămânea muți sau indiferenți la o astfel de chemare? Ne va putea opri ceva de a nu ne deschide larg ușa sufletului nostru și de-a ruga pe Mântuitorul: Isuse, vino, vino și rămâi întru noi! În vrednicește-ne de-a fi niște mlădițe din vița, care ești Tu!

Isuse Hristoase, te rugăm cu smerenie, primește-ne întru împărtășania Ta cea sfântă, pentru ca Tu să fii întru noi și noi întru Tine, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Preotul Gh. Secas.

INFORMATIUNI

Vrednic primar. Una din primăriile capitalei noastre București are în fruntea sa pe dl G. Aslan, care, la îndemnul unui sfetnic al său preot, a pus la dispoziția preoției din sectorul său 50 mii de lei pentru cheltuielile necesare atât la închirierea saletor în deosebitele părți ale sectorului, cât și la tipărituri pe seama celor ce se întrunesc după masă în conferințe religioase în Duminecele sfântului post. Au ținut conferințe: profesorul de teologie Nae Popescu, Gala Galaction, Toma Chiricuță și alți distinși conferențieri. După sfintele Paști se începe o nouă serie de conferințe, pentru muncitori, prin părțile de oraș ale lor. Așa știe dl primar G. Aslan să prețuească munca bisericii sale.

Se face mare abuz cu uniforma hitleristă, purtată de sași în țara noastră. Păstorul sașilor dela Brașov, urmașul lui Dr. Victor Glondys, este întâmpinat, la instalarea sa, de un grup de călăreți îmbrăcați în uniforma hitleristă, — ear hitlerismul are înscris în programul său politic refacerea granițelor dinainte de război. Răbdarea românească, în fața provocărilor repetate ale compatrioților sași, e timpul să înceteze.

Promoțiune. În 15 Martie a. c. a fost promovată la universitatea din Cernăuți preotul Nicolae Neaga, profesor la Academia teologică din Sibiu, la gradul de doctor în științele teologice.

Jubileu. Ziarul care apăruse în Sibiu și care s'a mutat apoi la Cluj, *Patru*, intrând acum în anul al 15-lea de apariție, și-a serbat jubileul prin un număr festiv de 52 pagini, cu numeroase articole și urări trimise de fruntași partidului național-țărănesc și de alți distinși membri ai vieții publice ardelenesti. Urăm confratelui dela Cluj un lung șir de ani în rodnică lucrare spre binele patriei.

† **Pr. Ioan Hăprianu**, parohul comunei Berghin, protopopiatul Sebeșului, și-a dat duhul în mâinile Creatorului, în 20 Martie 1933, după scurte suferințe, în etate de 80 ani, slujind cu credință Domnului și obștei dreptcredincioase din comuna sa timp de 40 de ani. A fost înmormântat în cimitirul bisericii ortodoxe române din Berghin în 21 Martie a. c. Odihnească în pace!

Biserica ortodoxă în Iugoslavia. În întreaga Patriarhie ortodoxă, a vecinilor noștri iugoslavi, se află în prezent 27 eparhii. 209 mănăstiri, sau schituri, 3687 biserici, 2864 parohii, 2539 de clerici din cari 77 protoerei de circumscripție, 77 namesnici, 1914 preoți parohi, 425 preoți-ajutori, 39 preoți-capelani și 6 diaconi. Cînul monahal se prezintă astfel: Numărul total al călugărilor monahi și monahii 422, dintre care 43 arhimandriți, 2 protosingheli, 42 egumeni, 229 ieromonahi, 2 arhidiaconi, 17 ierodiaconi și 107 monahi și monahii. Creștini ortodocși 6 milioane. Biserica ortodoxă primește anual dela stat subvenție permanentă 30.000.000 dinari, aproximativ 80 milioane lei.

În vederea sfintelor sărbători ale Învierii Domnului, toate școalele primare și secundare vor lua vacanță Sămbătă în 8 April. Vacanța durează până Luni în 24 April.

Intrunire colegială. Absolvenții Academiei teologice din Sibiu, seria 1903, sânt rugați a-și comunica adresa, în vederea întrunirii colegiale cu ocazia împlinirii a 30 ani dela absolvire, preotului *Alexandru Popa*, în Lisa, județul Făgăraș, sau preotului *Bartolomeu Zaharia*, în Cucuș-Pătarești, județul Ifov. Intrunirea se va ținea Joi, 29 Iunie (sfintii apostoli Petru și Pavel) la Academia teologică din Sibiu.

În sicriu roșu. La Baia Mare s'a făcut, zilele trecute, înmormântarea unui comunist cunoscut în partea locului, a negustorului Cseterás Sándor. Spre uimirea celor prezenți la îngropăciune, și pe lângă toată opoziția familiei, tovarășii decedatului au așezat mortul într'un sicriu roșu acoperit cu cordèle roșii. Familia răposatului comunist i-a făcut înmormântare cu preot, dar comuniștii, mai ales cei tineri, s'au purtat necuviincios. Cazul dovedește din nou că în ținutul minier există organizație comunistă. Poliția e informată, că în fiecare lună sosesc bani sovietici, ear unul dintre comuniști primește și distribuie sumele trimise. Cercetarea făcută n'a putut obține până acum alt rezultat, decât să deie pe o față cu numele S. Katz, învinovătită cu răspândirea de idei comuniste.

Ministerul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale aduce la cunoștință că în cursul lunii April 1933 începe revizuirea anuală a situației supușilor străini cari se află în țară. La această revizuire sânt obligați să se prezinte toți supușii străini cărora le expiră termenul de ședere în România pe ziua de 1 Iunie 1933. Cererile și actele se vor depune între 1—15 April 1933 la poliția din capitala județului respectiv, ca în anii precedenți.

CARTI ȘI REVISTE

Ortodoxia în mijlocul frământărilor de azi. Orientări programatice pentru „Frăția Ortodoxă Română” de Dr. Nicolae Bălan, Arhiepiscop și Mitropolit. Sibiu, tipografia Arhidiecezană. — Discurs rostit la adunarea de constituire a „Frăției Ortodoxe Române”, ținută la Cluj, în 5 Martie (Dumineca Ortodoxiei) 1933. Prețul 8 Lei.

Anunț. Aducem la cunoștința cetitorilor noștri că în scurt timp va apărea, în tipografia Arhidiecezană din Sibiu, valoroasa lucrare a teologului rus Prof. Sergiu Bulgakoff: **Ortodoxia.** Autorizația pentru traducerea acestei lucrări a primit-o bursierul arhiepiscopiei noastre N. Grossu, trimis la continuarea studiilor sale în străinătate.

O nouă lucrare a d-lui prof. I. Lupaș. Activitatea istorică a d-lui profesor Ioan Lupaș, dela universitatea din Cluj se îmbogățește mereu. După cărțile de bază pe care le-a scris, dl prof. Lupaș lămurește diferite probleme istorice speciale pe cari le publică în broșuri, al căror număr este considerabil. De curând dl I. Lupaș a publicat o nouă carte despre Moșile Brâncovenesti din Ardeal, cuprinzând niște comunicări făcute la Academia Română. Cartea de aproape 200 de pagini, impresionează prin bogăția documentelor descoperite ca și prin interpretările aduse. Metoda istorică a d-lui Ioan Lupaș se remarcă prin rigorismul ei științific ca și prin înțuița care leagă faptele unul de altul.

Nr. 1869/1933

Comunicări

Se aduce la cunoștință, că erezii după Pr. Valeriu Popoviciu din Sibiel, decedat la 26 Februar 1933, — în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoțesc au ridicat dela Cassa Arhidiecezană în numerar, fără nici o reținere, ajutorul preoțesc de Lei 30.000.

Sibiu, din ședința secției economice din 11 Martie 1933.

Consiliul arhiepiscopesc.

*

Nr. 1832/1933

Se aduce la cunoștință, că erezii după Pr. Aron Cotruș din Lupu, decedat la 9 Februar 1933, — în baza § 5 din regulamentul fondului de ajutorare preoțesc au primit dela Cassa Arhidiecezană în numerar, fără nici o reținere, ajutorul preoțesc de Lei 30.000 (Lei trei-zeci mii).

Sibiu, din ședința secției economice din 11 Martie 1933.

Consiliul arhiepiscopesc.

Organizați Oastea Domnului

Nr. 124/1933.

(20) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a II-a Sibiul, protopopiatul Săliște, devenită vacantă prin decedarea parohului Valeriu Popoviciu, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Telegraful Român.

Venitele sânt cele fasonate în coala B, pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Stola obișnuită în parohie.

Sesiune parohială de 1 jug. 785 st. □

Concurenții își vor înainta cererile instruite în regulă subsemnatului oficiu protopopesc în termenul legal și se vor prezenta în comună spre a cunoaște poporul.

Săliște, la 12 Martie 1933.

Oficiul protopopesc al Săliștei în înțelegere cu consiliul par. din Sibiul.

Dr. Dumitru Borcia
protopop.

Nr. 109/1933.

(19) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Șteneș cu filia Boarta, din protopopiatul Mediașului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în Telegraful Român.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Salar dela stat.

2. Sesiune parohială, în materie 9 jug. arător și fână, iar în filie 17 jug. primită prin reforma agrară.

3. Câte una ferdelă acuruz sfărmat dela fiecare familie și câte o zi de clacă.

4. Stola statorită pentru toate parohiile din tract.

5. De locuință se va îngriji viitorul preot dându-i-se voie a se stabili și în filie în caz de necesitate. Candidații își vor procura concesiune de candidare dela Preaveneratul Consiliu arhiepiscopesc.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc în termen, și candidații se vor prezenta în parohie, în vre-o Duminecă sau sărbătoare, cu observarea dispozițiilor reglementare, spre a fi cunoscuți de enoriași.

Mediaș, 21 Martie 1933.

Oficiul protopopesc ort. rom. Mediaș în înțelegere cu consiliul parohial.

Ioan Crăciun
protopop.

Nr. 65/1933 prot.

(21) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei a dona din Sadu, parohie de clasa I-a, din protopopiatul Sibiului, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

a) Salarul dela stat conform coalei B.

b) Sesiune parohială: 12 jug.

c) Stola uzitată.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc ortodox român, Sibiu, în termen, și candidații pe lângă încunoștințarea acestuia se vor prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de enoriași.

Sibiu, la 4 Martie 1933.

Oficiul protopopesc ortodox român în înțelegere cu consiliul parohial.

Emilian Cioran
protopop.

Nr. 650/932.

(16) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa III-a Vecerd, protopopiatul Agnita, se publică concurs cu termen de 30 zile dela întâia publicare în Telegraful Român, pe lângă următoarele retribuțiuni:

1. Întregirea salariului dela stat conform coalei B.

2. Sesiune parohială arător și fână în mărime de 13 jugăre pe hotarul comunei necomasat.

3. Câte una ferdelă grâu (20 l.) dela fiecare familie.

4. Stola statorită pentru întreg tractul de către adunarea protopopescă.

5. În lipsă de casă parohială, parohia se va îngriji pentru parohul său de o locuință corespunzătoare.

6. Preotul va putea ține pe pășunea comună vite ca și oricare proprietar din comună.

Nou alesul paroh va trebui să administreze totodată și parohia vacantă Metișul, fără altă pretensiune, până când această parohie se va întregi.

Parohia Vecerd se află la 2³/₄ km depărtare de gară și 600 m. depărtare de stațiunea autobuzului.

Concurenții își vor înainta cererile de concurs însoțite de actele necesare în termenul de mai sus, subsemnatului oficiu protopopesc și se vor prezenta, pe lângă încunoștințarea și aprobarea acestuia, în vre-o Duminecă sau sărbătoare în parohie pentru a face cunostință cu poporul.

Agnita, la 30 Decembrie 1932.

Oficiul protopopesc ortodox român din Agnita în înțelegere cu consiliul parohial.

Emil Păcală
protopop.

A APĂRUT

Cântările bisericesti

după melodiile celor opt glasuri ale sfintei biserici ort. române, culese și aranjate de

Dimitrie Cunțan

fost profesor la seminarul „Andreian”

Ediția a II-a

îngrijită de

Timotei Popovici

preot, profesor de muzică la școala normală A. Șaguna
Prețul 120 lei frumos legat. Porto poștal 20 lei

Nr. 67—1933 prot.

(18) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa a treia Șura-mare, cu filia Hamba din protopopiatul Sibiului, prin aceasta se publică nou concurs cu termen de 30 zile dela întâia apariție în Telegraful Român.

Beneficiile împreunate cu acest post sânt:

a) Salarul dela stat, conform coalei B.

b) Sesiune parohială: 16 jug. fână, 4 jug. arător.

c) 1¹/₂ ferdelă grâu, 1¹/₂ ferdelă porumb, de familie.

d) Stola statorită uzitată.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopopesc ortodox român Sibiu în termen, și candidații își vor exopera permisiune de a concura dela Preaveneratul Consiliu Arhiepiscopesc, fără de care actele sunt incomplete, iar pe lângă încunoștințarea acestuia, se vor putea prezenta în vre-o Duminecă sau sărbătoare la biserică, spre a fi cunoscuți de enoriași.

Sibiu, la 4 Martie 1933.

Oficiul protopopesc ortodox român Sibiu în înțelegere cu consiliul par.

Emilian Cioran
protopop.

Dela **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**, se pot procura publicațiile următoare:

Concepția creștină despre proprietate și dușmanii ei, de Gh. G. Săndulescu, doctor în teologie. Lei 75.

Predica de pe munte, studiu exegetic, de Dr. G. L. Munteanu, profesor la Acad. teologică din Cluj. Lei 55.

Biserica Neamului și drepturile ei, discurs, de Arhiepiscopul și Mitropolitul Ardealului, Dr. Nicolae Bălan. Lei 40, (poșta 10 lei).

Cartea misionarului, de Mugur și Voiculescu, cu 80 lei (spese poșt. 15 lei).

Dogmatica bisericii ortodoxe răsăritene, traducere de Dr. D. Stăniloae. Lei 300 (plus 20 lei poșta).

Liturgica bisericii ortodoxe, de Dr. V. Mitrofanovici, cursuri universitare, completate de Dr. Tarnavski, și de mitropolitul Nectarie al Bucovinei. Lei 650 (plus 30 lei poșta).

Istoria bisericească universală, de Euseviu Popovici, trad. de mitrop. Atanasie Mironescu. Vol. I 200 Lei, vol. II 150 Lei, vol. III 120 Lei, vol. IV 200 Lei (plus 30 Lei poșta).

Acaftistul, frumos legat, în catifea, cu copcii și anrit. Lei 450.

Cântări funebreale, pentru cor de bărbați, de A. Sequens. Lei 30 (și 12 Lei poșta).

Viața lui Isus, de Papini, trad. de Al. Marcu. Lei 180 (și 15 Lei poșta).

Confesiuni și Secte, de arhiereul Gr. Leu Botoșăneanu. Lei 120 (și 10 Lei poșta).

Mic Dicționar, de neologisme, cuvinte străine, de E. Hodoș. Lei 120 (poșta 10 lei).

Frumoasa din Nor, și alte povești, de E. Hodoș. Lei 60 și porto 10 lei.

Dicționarul enciclopedic ilustrat, de Candrea și Adamescu. Lei 2000, legat.

Tipicul bis. ort., de A. Popovici. Lei 100.

Tălcuirea sfintei liturghii, de Pr. Dr. N. Terchilă. Lei 15.

Tălcuirea sfintelor taine, de același. Lei 15.

Tatăl Nostru, tălcuit de N. Neaga. Lei 15.

Plăngerile lui Ieremia, de același. Lei 25.

Contribuții la lămurirea textelor mesianice din cartea Facerii, de același. Lei 17.

Cântarea cântărilor. Lei 28.

Notițe despre întâmplările contemporane, de Ioan cav. de Pușcariu. Lei 100 (și 15 Lei porto).

Memoriile lui Andrei Șaguna. Lei 25.

Monografia com. bis. a sfetei Treimi din Brașov-Tocile, de Pr. V. Sfetea. Lei 80.

Istoria desrobirii religioase a românilor din Ardeal, (sec. 18-lea), de Silviu Dragomir. Vol. I 200 Lei, vol. II 400 Lei.

Introducerea în sfintele cărți ale T. N., de Dr. V. Gheorghiu. Lei 480.

Viețile Sfinților, cu complectări, însemnări și cu chipurile sfinților. Cartea întâi. Lei 225.

Urmarea lui Isus Hristos, ed. II. Lei 35.

Istorie biblice, de N. Crismarin. Lei 22.

Istorie bisericești, de același. Lei 20.

Catehism, de același. Lei 20.

Vino după mine, meditații pastorale, de Dr. Iosif Hradil. Lei 25 (și poșta 10 Lei).

Elemente de Istoria literaturii române, de E. Hodoș, cu preț redus de 10 Lei; *Stilistică și Poetică* și Carte de cetire, de același, cu preț redus de 10 Lei; *Gramatică română* cu Carte de cetire, de același, cu preț redus de 10 Lei.

Poftă Bună, carte de bucate, de Z. Hodoș. Partea I A, și Partea I B, à 20 Lei.

Se află de vânzare la **Librăria Arhidiecezană, Sibiu**:

Icoane sfinte, pe hârtie în diferite mărimi și artistice executate.

Harta Arhiepiscopiei ort. rom. de Alba-Iulia și Sibiu, pe protopopiate, de prot. Dr. C. Popescu. Lei 130.

Atlas pentru istoria bis. universale, de Pr. Marin Popa-Nemoin. Lei 100.

Registre, de tot felul, legate, broșate, pentru parohii, bănci, particulari ș. a. Prețuri moderate.

Violine, Viole, Mandoline, Ghitare, Arcușe, Coarde de tot felul pentru violine, Diapasoane, Surdine, Sacăz, Cutii pentru violine, Pupitre pentru note etc., cu prețurile cele mai moderate.

Nr. 434/1933

(17) 3—3

Concurs

La ordinul Preav. Consiliu Arhiepiscopesc Nr. 1931/933 se publică concurs cu termen de 30 zile la postul al doilea de paroh înființat în **Făgăraș**, prin transformarea capelaniei protopopești în parohia a II-a de cl. I.

Venitele împreunate cu acest post sânt:

1. Dela parohie 200 Lei.

2. Salariu dela stat conform coalei B.

3. Din reforma agrară cositoriu dintre tabla I și Olt de 5 jug. conf. decisului Nr. 8499/925.

4. Casă parohială bună, de curând reparată cu sobe de teracotă și lumină electrică.

5. Venitele întregi stolare din parohia a II-a.

6. Venitele jumătate, dela liturghii și eventual dela alte servicii din biserică în Dumineci și sărbători.

Concurenții își vor înainta cererile cu documentele necesare subsemnatului oficiu și se va prezenta în biserică spre a fi cunoscuți de popor. Candidații vor anexa la documente permisiune de concurs dela Preavenerat. Consiliu arhiepiscopesc.

Făgăraș la 10 Martie 1933.

Oficiul protopopesc al tractului Făgăraș în înțelegere cu consiliul parohial dela 17 Noemvrie 1932.

Nicolae Borzea
protopop.

Reclama este sufletul comerțului

ANUNȚ

Tuturor oficiilor protopopești și parohiale din arhiepiscopie

Având în vedere dispozițiile testamentare ale fericitului mitropolit Șaguna precum și regulamentele pentru administrarea Librăriei și Tipografiei arhidiecezane, atragem atențiunea oficiilor parohiale și protopopești ca toate rechizitele, utensiliile de cancelarie, imprimate și tipărituri oficiale precum și obiecte rituale și cărți bisericești să se procure dela Tipografia și Librăria arhidiecezană.

Aceste așezăminte au fost îndrumate să execute prompt orice comande făcute de către oficiile parohiale și protopopești.

Consiliul arhiepiscopesc

Anunțuri și reclame

Cel mai răspândit ziar care poate fi întrebuințat pentru anunțuri și reclame în cercurile preoțești din Ardeal, este

Telegraful Român

Anunțuri și reclame se primesc la Administrația ziarului, în Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45.